

Ceturtdiena, 2019. gada 14. februāra

P8_TA(2019)0128

Interseksuāļu tiesības

Eiropas Parlamenta 2019. gada 14. februāra rezolūcija par interseksuāļu tiesībām (2018/2878(RSP))

(2020/C 449/19)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. un 10. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 21. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Sociālo hartu un jo īpaši tās 11. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvu 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2011. gadā publicēto ziņojumu par transpersonām un interseksuāļiem,
- ņemot vērā Komisijas finansētā izmēģinājuma projekta "Health4LGBTI" galīgos ziņojumus par nevienlīdzību veselības aprūpes jomā, ar ko saskaras LGBTI,
- ņemot vērā 2014. gada 4. februāra rezolūciju par ES ceļvedi homofobijas un ar dzimumorientāciju un dzimumidentitāti saistītas diskriminācijas apkarošanai ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 13. decembra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2015. gadā ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) 2015. gada maijā publicēto dokumentu par interseksuāļu pamattiesību stāvokli ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā FRA 2017. gada novembra tiešsaistes publikāciju par minimālā vecuma prasību apzināšanu attiecībā uz bērna tiesībām Eiropas Savienībā ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā FRA 2018. gada pamattiesību ziņojumu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,
- ņemot vērā Eiropas Konvenciju par spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanu,
- ņemot vērā 2017. gadā pieņemto Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rezolūciju Nr. 2191 par interseksuāļu cilvēktiesību veicināšanu un viņu diskriminācijas izskaušanu,
- ņemot vērā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisāra 2015. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un interseksuāļiem,
- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā ANO Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par bērna tiesībām,

⁽¹⁾ OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp.

⁽²⁾ OV C 93, 24.3.2017., 21. lpp.

⁽³⁾ OV C 238, 6.7.2018., 2. lpp.

⁽⁴⁾ <https://fra.europa.eu/en/publication/2015/fundamental-rights-situation-intersex-people>.

⁽⁵⁾ <https://fra.europa.eu/en/publication/2017/mapping-minimum-age-requirements-concerning-rights-child-eu>.

Ceturtdiena, 2019. gada 14. februāra

- ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,
 - ņemot vērā 2013. gada ziņojumu, ko sniedzis ANO īpašais referents jautājumos par spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas un pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem,
 - ņemot vērā Jogjakartas principus ("Principi un valstu pienākumi attiecībā uz starptautisko cilvēktiesību aktu piemērošanu seksuālās orientācijas, dzimtes identitātes, dzimtes izpausmes un dzimumpazīmju ziņā"), kas pieņemti 2006. gada novembrī, un 10 papildu principus ("plus 10"), kas pieņemti 2017. gada 10. novembrī,
 - ņemot vērā jautājumus Padomei un Komisijai par interseksuālu tiesībām (O-000132/2018 – B8-0007/2019 un O-000133/2018 – B8-0008/2019),
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas rezolūcijas priekšlikumu,
 - ņemot vērā Reglamenta 128. panta 5. punktu un 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā interseksuāli piedzimst ar fiziskām dzimumpazīmēm, kas neatbilst sieviešu vai vīriešu ķermeņu medicīniskajām vai sociālajām normām, un šīs dzimumpazīmju variācijas var izpausties kā primārās pazīmes (piemēram, iekšējie un ārējie dzimumorgāni un hromosomālā un hormonālā struktūra) un/vai sekundārās pazīmes (piemēram, muskuļu masa, apmatojuma sadalījums, augums);
- B. tā kā interseksuāli Eiropas Savienībā bieži saskaras ar vardarbību un diskrimināciju un plašāka sabiedrība un politikas veidotāji par šiem cilvēktiesību pārkāpumiem parasti neuzzina;
- C. tā kā interseksuāliem zīdaiņiem bieži tiek veiktas operācijas un ārstēšana, lai gan lielākoties tā nav medicīniski nepieciešama; tā kā kosmētiskas operācijas un neatliekamas operācijas mēdz būt piedāvātas kopā, liedzot vecākiem un interseksuāliem pilnīgu informāciju par katras operācijas ietekmi;
- D. tā kā interseksuālu bērnu operācijas un ārstēšana notiek bez viņu iepriekšējas personiskas, pilnīgas un informētas piekrišanas; tā kā interseksuālu dzimumorgānu izkropļošana var radīt mūžilgas sekas, piemēram, psiholoģisku traumu un fiziskus traucējumus;
- E. tā kā pie vēl citām minoritātēm un marginalizētām grupām piederīgi interseksuāli un interseksuāli bērni interseksionālās identitātes dēļ saskaras ar vēl lielāku marginalizāciju, sociālo atstumtību un vardarbības un diskriminācijas risku;
- F. tā kā lielākajā daļā dalībvalstu interseksuālu bērnu vai interseksuāli ar invaliditāti var operēt ar likumīgā aizbildņa piekrišanu neatkarīgi no paša interseksuāļa spējas lemt patstāvīgi;
- G. tā kā daudzos gadījumos vecāki un/vai likumīgie aizbildņi saskaras ar lielu spiedienu pieņemt lēmumu, lai gan nav pilnīgi informēti par mūžīgajām sekām, ko tas radīs bērnam;
- H. tā kā daudziem interseksuāliem nav pilnīgi pieejamas viņu medicīniskās kartes, tāpēc viņi nezina, ka ir interseksuāli, vai nezina, kāda ārstēšana viņiem ir veikta;
- I. tā kā interseksuālas variācijas joprojām tiek klasificētas kā slimības, piemēram, Pasaules Veselības organizācijas Starptautiskajā slimību klasifikatorā (SSK), lai gan nav pierādījumu, ka ārstēšana ilgtermiņā dotu panākumus;
- J. tā kā daļa interseksuālu neidentificējas ar dzimumu, kas tiem medicīniski noteikts pēc piedzimšanas; tā kā likumīga dzimuma atzīšana uz pašnoteikšanās pamata ir iespējama tikai sešās dalībvalstīs; tā kā daudzas dalībvalstis kā priekšnosacījumu likumīgai dzimuma atzīšanai joprojām prasa sterilizāciju;

Ceturtdiena, 2019. gada 14. februāra

- K. tā kā ES līmeņa un lielākoties arī dalībvalstu diskriminācijas novēršanas tiesību akti neattiecas uz diskrimināciju uz dzimumpazīmju pamata nedz kā atsevišķu kategoriju, nedz kā dzimumdiskriminācijas formu;
- L. tā kā daudzi interseksuāli bērni Eiropas Savienībā saskaras ar cilvēktiesību pārkāpumiem un dzimumorgānu izkropļošanu dzimumnormalizācijas ceļā,
1. atzīmē, ka steidzami ir jāvēršas pret interseksuālu cilvēktiesību pārkāpumiem, un aicina Komisiju un dalībvalstis ierosināt tiesību aktus, kas risinātu šīs problēmas;

Medikalizācija un patoloģizācija

2. asi nosoda dzimumnormalizāciju ārstēšanas un operāciju ceļā; atzinīgi vērtē, piemēram, Maltas un Portugāles tiesību aktus, kas aizliedz šādas operācijas, un mudina citas dalībvalstis pēc iespējas drīz pieņemt līdzīgus tiesību aktus;
3. uzsver, ka interseksuāliem bērniem un interseksuāliem ar invaliditāti, kā arī viņu vecākiem vai aizbildņiem ir jānodrošina pienācīga konsultēšana un atbalsts un ka viņi ir pilnīgi jāinformē par dzimumnormalizācijas sekām;
4. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt organizācijas, kuru mērķis ir izskaust interseksuālu stigmatizēšanu;
5. aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt finansējumu interseksuālu pilsoniskās sabiedrības organizācijām;
6. aicina dalībvalstis uzlabot interseksuālu piekļuvi savām medicīniskajām kartēm un, garantējot attiecīgo bērnu fizisko neaizskaramību, patstāvību un pašnoteikšanos, nodrošināt, ka neviens zīdaiņa vai bērna vecumā netiek pakļauts nevajadzīgai ārstēšanai vai operācijām;
7. uzskata, ka interseksuālo variāciju patoloģizācija apdraud interseksuālu iespējas pilnīgi izmantot tiesības uz visaugstāko iespējamo veselības aizsardzības līmeni, ko paredz ANO Konvencija par bērna tiesībām; aicina dalībvalstis nodrošināt interseksuālu depatoloģizāciju;
8. atzinīgi vērtē to, ka vienpadsmitajā SSK redakcijā (SSK-11) kaut vai daļēji ir depatoloģizētas transidentitātes; taču atzīmē, ka kategorija "dzimumneatbilstība bērnībā" patoloģizē dzimstiskajām normām neatbilstošu bērna uzvedību; tāpēc aicina dalībvalstis panākt, ka šī kategorija no SSK-11 tiek izņemta un ka nākamā SSK redakcija atbilst to valsts veselības aprūpes sistēmām;

Personu apliecinoši dokumenti

9. uzsver, cik svarīgas ir elastīgas dzimšanas reģistrācijas procedūras; atzinīgi vērtē dažu dalībvalstu pieņemtos tiesību aktus, kas atļauj likumīgu dzimuma atzīšanu uz pašnoteikšanās pamata; mudina citas dalībvalstis pieņemt līdzīgus tiesību aktus, tostarp elastīgas procedūras, kā mainīt dzimuma kodus, ciktāl tādas joprojām reģistrē, un vārdus dzimšanas apliecībās un personu apliecinošos dokumentos (tostarp iespēju lietot dzimumneitrālus vārdus);

Diskriminācija

10. pauž nožēlu par to, ka Eiropas Savienībā nav pietiekami atzīts, ka dzimumpazīmes tiek izmantotas par ieganstu diskriminācijai, un tāpēc uzsver, cik svarīgs ir šis kritērijs, lai nodrošinātu interseksuāliem iespējas panākt taisnīgumu;
11. aicina Komisiju uzlabot labās prakses apmaiņu šajā jomā; aicina dalībvalstis pieņemt nepieciešamos tiesību aktus, kas nodrošinātu interseksuālu, arī interseksuālu bērnu, pamattiesību pienācīgu aizsardzību, ievērošanu un veicināšanu, tostarp pilnīgu aizsardzību pret diskrimināciju;

Ceturtdiena, 2019. gada 14. februāra

Sabiedrības informētība

12. aicina visas ieinteresētās personas pētījumus par interseksuāliem veikt no socioloģiskas un cilvēktiesību, nevis medicīniskas perspektīvas;
13. aicina Komisiju nodrošināt, ka Eiropas references tīklu (ERT) kontekstā ES fondi neatbalsta pētniecības vai medicīnas projektus, kas saasina interseksuālu cilvēktiesību pārkāpumus; aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt un finansēt pētījumus par interseksuālu cilvēktiesību stāvokli;
14. aicina Komisiju izmantot holistisku un tiesībās balstītu pieeju interseksuālu tiesībām un labāk koordinēt Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāta, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāta un Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāta darbu, lai nodrošinātu, ka interseksuālu atbalsta politika un programmas ir saskanīgas, tostarp organizēt valsts amatpersonu un medicīniskā personāla apmācību;
15. aicina Komisiju interseksualitātes dimensiju nostiprināt pašreizējā daudzgadu LGBTI pasākumu sarakstā un jau gatavot šīs stratēģijas atjaunošanu nākamajam daudzgadu periodam (2019–2024);
16. aicina Komisiju veicināt interseksuālu cilvēktiesību un fiziskās neaizskaramības aizsardzības paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm;

o

o o

17. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Eiropas Padomes Parlamentārajai asamblejai.